

Price Drop Alert

Temu

MIKROSKOPI VS RECEPTI

Afera Hipokrat: Što smo naučili iz najvećeg slučaja korupcije u povijesti hrvatskog zdravstva

Igor Kokoruš

🕒 31. srpnja 2025.

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

Otprilike 13 godina nakon što se farmaceutska tvrtka Farmal pobrinula za najveću korupcijsku aferu u povijesti hrvatskog zdravstva, dobili smo dostojnog nasljednika. Ovoga puta optužen je ministar zdravstva jedne države, a državni proračun, prema optužnici, oštećen je za više od 740.000 eura zbog namještanja javnih nabava medicinske opreme.

Dok čekamo da Vili Beroš pred sudom objasni svoju ulogu u aferi Mikroskopi, vrijeme je da se zapitamo što smo zaista naučili iz najvećeg korupcijskog predmeta u povijesti hrvatskih sudova?

Nainoviji katalogi

Lipovčani

Promijeni lokaciju

SPAR katalog Akcija 27.08.

Vrijedi do 9/2/2025

Plodine katalog Akcija 27.08. - 02.09.2025.

Vrijedi do 9/2/2025

Pevex katalog Tako lako 22.09.2025.

Vrijedi do 9/22/2025

Sadržaj osigurava: Njuškalo katalogi

Podsjetimo, između 2009. i 2012. godine Farmal je izgradio sofisticiranu mrežu podmičivanja liječnika obiteljske medicine. Afera je u medijima poznata i pod nazivom Hipokrat, jer je dovela u pitanje samu bit Hipokratove zakletve.

“Edukacijski” programi

Nudili su im novac, bonove, darove i “edukacijske” programe u zamjenu za propisivanje određenih lijekova. Proces koji je uslijedio trajao je više od desetljeća, ali „izguran je” do kraja i završio je pravomoćnim presudama. Većina optuženih prihvatila je nagodbu, a bivši direktor Dražen Dedi osuđen je 2022. na četiri godine zatvora.

U aferi Mikroskopi, umjesto lijekova prodavala se skupa medicinska oprema. Tehničke specifikacije natječaja namještale su se za robotske mikroskope tako da odgovaraju određenom dobavljaču, a ključni akteri koristili su kodna imena u WhatsApp komunikaciji.

Afera Mikroskopi nije otkrivena zahvaljujući poboljšanim sustavima nadzora koje je svakako trebalo uspostaviti nakon Farmala. Otkrivena je čistom slučajnošću. EPP0 je istraživao potpuno drugu aferu kada je zaplijenio mobitel Nikole Petrača. U njemu su pronašli WhatsApp grupu "Petrač&Pozder" u kojoj su osumnjičenici dogovarali korupciju.

Koristili su kodna imena pa je Beroš bio "Mali", a Tomo Pavić, šef HZZO-a Krapinsko-zagorske županije "Zrikavac". Poduzetnik Saša Pozder, direktor tvrtke Medical innovation solutions koja je prodavala robotske mikroskope, slao je poruke poput: "Trebamo sastanak s Malim, pošto ovi gluvi telefon ne funkcionira." Slali su i snimke na kojima se vidi muškarac koji trlja prste kao da broja novac nakon uspješno namještenih natječaja.

Da nije bilo te druge istrage, grupa bi možda i dalje funkcionirala. I tu se nameće uznemirujuće pitanje: koliko još takvih grupa postoji, a da ih nitko ne istražuje?

Usađena korupcija

Usto, čini se da afera Hipokrat nije uspjela promijeniti svijest o korupciji među hrvatskim građanima. Podsjetimo, istraživanje iz 2021. pokazalo je da 15% Hrvata i dalje daje mito u zdravstvu, a 36% koristi osobna poznanstva. Svaki drugi stanovnik smatra da se liječnicima mora dati mito, što je isti postotak kao i u vrijeme Farmala.

Afera Hipokrat iznjedrila je tri ključna problema: nedovoljan nadzor odnosa između farmaceutskih tvrtki i liječnika, kulturu koja tolerira korupciju i problematične javne nabave. Uostalom, Europska komisija je još 2013. upravo javnu nabavu spomenula kao najveći problem hrvatskog zdravstva.

Trebalo je uspostaviti sustave proaktivnog nadzora, transparentnije natječaje i kulturu nulte tolerancije prema korupciji. Umjesto toga, afera Mikroskopi otkrivena je slučajno, što znači da postojeći sustavi ne funkcioniraju.

Prema optužnici, afera Mikroskopi oštetila je državni proračun za više od 740.000 eura. Ta sredstva mogla su smanjiti liste čekanja koje su 2022. za CT pregled iznosile preko mjesec dana, a za MR pregled gotovo dva mjeseca.

Ali prava cijena nije samo u novcu. Dok se milijuni preusmjeravaju u privatne džepove, pacijenti čekaju mjesecima na preglede, a bolnice rade sa zastarjelom opremom.

Test koji tek slijedi

Berošov slučaj bit će konačni test jesmo li naučili lekcije iz Farmala. Ako se afera Mikroskopi završi u razumnom roku s pravomoćnim presudama, možda će to pokazati neki napredak. Ako se odulji godina kao Farmal ili završi bez osuđujućih presuda, odgovor na pitanje iz naslova bit će jasan.

Farmal je trebao biti prekretnica. Mikroskopi su prilika da konačno naučimo da je sprječavanje korupcije jeftinije i učinkovitije od njezina procesuiranja.

Foto: FAH

Ovaj članak napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

AKTUALNO